

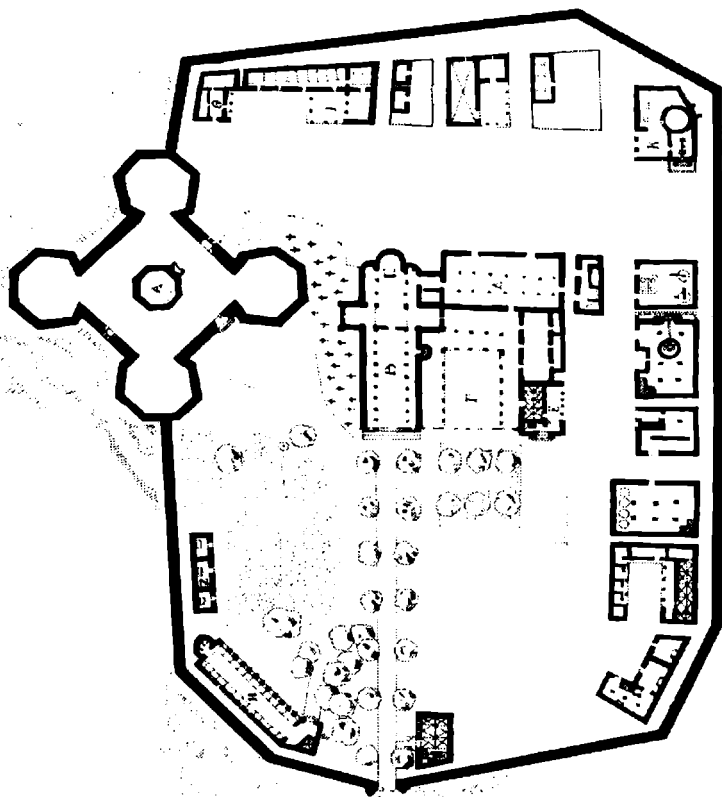
σε άλλο είδος: «Ο Ρογήρος Βάκων, που τον τιμώ σαν δάσκαλο, μας δίδαξε ότι κάποτε τα θεία σχέδια θα περάσουν από την Επιστήμη των Μηχανών, που είναι μια ιερή και φυσική μαγεία. Μια μέρα, με τις δυνάμεις της φύσης, θα κατασκευάσουμε όργανα ναυσιπλοΐας, χάρις στα οποία τα πλοία θα κινούνται unico homine regente,⁶ και μάλιστα πολύ πιο γρήγορα, παρά αν είχαν ιστία ή κουπιά· και θα υπάρχουν άμαξες “ut sine animali moveantur cum impetu inaeestimabili, et instrumenta volandi et homo sedens in medio instrumenti revolvens aliquod ingenium per quod alae artificialiter compositae aerem verderent, ad modum avis volantis”,⁷ και μικροσκοπικά μηχανήματα θα σπκώνουν τεράστια βάρη, και οχήματα που θα μπορούν να ταξιδέψουν στον βυθό της θάλασσας».

Όταν τον ρώτησα πού ήταν αυτές οι μηχανές, μου είπε ότι μερικές είχαν φτιαχτεί στην αρχαιότητα και άλλες στην εποχή μας. «Εκτός από τη μηχανή που πετάει, που ποτέ μου δεν είδα, ούτε συνάντησα κάποιον να την έχει δει· ξέρω όμως κάποιον σοφό που τη σκέφτηκε. Και θα κατασκευαστούν γέφυρες πάνω από τα ποτάμια, δίχως υποστυλώματα ή άλλα στηρίγματα, και άλλες μηχανές ανήκουστες. Όμως εσύ δεν πρέπει να στενοχωριέσαι που δεν υπάρχουν ακόμα, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα υπάρξουν. Κι εγώ σου λέω ότι ο Θεός θέλει να υπάρξουν, και ήδη βρίσκονται στο πνεύμα Του, έστω και αν ο φίλος μου Όκαμ αρνείται ότι οι ιδέες υπάρχουν κατ' αυτόν τον τρόπο· όχι όμως επειδή μπορούμε εμείς ν' αποφασίσουμε για τη θεία φύση, αλλά γιατί δεν μπορούμε να της θέσουμε όρια». Δεν ήταν η μόνη αντιφατική γνώμη που άκουσα από τα χείλη του· όμως ακόμα και τώρα, που είμαι γέρος και πιο σοφός από τότε, δεν έχω καταλάβει πώς μπορούσε να έχει τόση πίστη στον φίλο του Όκαμ και ταυτόχρονα να ορκίζεται στο όνομα του Βάκωνος, όπως το συνήθιζε. Είναι εξίσου αλήθεια ότι, τις σκοτεινές εκείνες εποχές, ένας σοφός είχε να καταγίνεται με αντιφατικές σκέψεις.

Ναι, ίσως να είπα πράγματα χωρίς νόημα για τον αδελφό Γουλιέλμο, σαν να μάζεψα από την αρχή τις σκόρπιες εντυπώσεις εκείνου του καιρού. Ποιος ήταν και τι έκανε, καλέ μου αναγνώστη, θα μπορέσεις να το κρίνεις καλύτερα από τις πράξεις του στις ημέρες που περάσαμε στο αβαείο. Εξάλλου, δεν σου υποσχέθηκα μια πλήρη αναφορά, αλλά μια παράθεση των γεγονότων (αυτών, ναι!) των θαυμαστών και φοβερών.

Έτσι, γνωρίζοντας μέρα με την ημέρα τον δάσκαλό μου και γεμίζοντας τις μακριές ώρες της οδοιπορίας μας με ατέλειωτες συζητήσεις, για τις οποίες θα μιλήσω αργότερα, φτάσαμε στους πρόποδες του βουνού όπου ιψωνότανε το αβαείο. Και είναι πια καιρός η διήγησή μου να το πλησιάσει, όπως κάναμε κι εμείς· είτε να μην τρέμει το χέρι μου όταν αρχίσω να διηγούμαι όλα όσα ακολούθησαν.

28

Η ΜΟΝΗ

A	Οικοδόμημα	Z	Λουτρά
B	Εκκλησία	H	Θεραπευτήριο
Γ	Περίστυλος Αυλή	Θ	Χοιροστάσια
Δ	Κοιτώνες	I	Σταύλοι
E	Αίθουσα Συνεδρίων	K	Σιδηρουργεία

Πρώτη Ημέρα

ΩΡΑ ΠΡΩΤΗ

*Όπου φτάνουν στους πρόποδες της μονής
και ο Γουλιέλμος αποδεικνύει την ευστροφία του.*

Ήταν ένα ωραίο πρωινό στα τέλη Νοεμβρίου. Τη νύχτα είχε ρίξει λίγο χιόνι και η γη ήταν σκεπασμένη μ' ένα δροσερό πέπλο που έφτανε τα τρία δάκτυλα. Αμέσως μετά τον Όρθρο παρακολουθήσαμε τη λειτουργία μες στο σκοτάδι, σ' ένα χωριό κάτω στην κοιλάδα. Έπειτα ξεκινήσαμε για τα βουνά, ενώ ο ήλιος ξεμύτιζε.

Καθώς σκαρφαλώναμε το απότομο μονοπάτι που τυλιγόταν γύρω απ' το βουνό, είδα το μοναστήρι. Δεν θαμπώθηκα από τα τείχη που το περιτριγύριζαν –όμοιά τους είδα σ' ολόκληρο τον χριστιανικό κόσμο– μα από έναν επιβλητικό όγκο, που, όπως έμαθα, ήταν το Οικοδόμημα. Ήταν ένα οκταγωνικό κτίριο, που από μακριά έμοιαζε τετράγωνο (σχήμα τέλειο, που εκφράζει τη στερεότητα και το απόρθητο της Πόλεως του Θεού), με τις μεσημβρινές του όψεις να πατούν στο επίπεδο του αβαείου, ενώ οι βορινές έμοιαζαν να φυτρώνουν από τις πλαγιές του βουνού, απ' όπου υψώνονταν κατακόρυφα. Λέω ότι από κάποια σημεία, κοιτάζοντας ψηλά, ο βράχος έμοιαζε να υψώνεται στα ουράνια, χωρίς να παραλλάζει χρώμα και υλικό, και ξαφνικά γινόταν οχυρό και πύργος (έργο γιγάντων εξοικειωμένων με γη και ουρανό). Τρεις σειρές παράθυρα μαρτυρούσαν τον τρισυπόστατο ρυθμό της ανέγερσής του, ώστε αυτό που ήταν τετράγωνο στη μορφή επί γης γινότανε τρίγωνο πνεύμα στον ουρανό. Πλησιάζοντας περισσότερο, κατάλαβα ότι σε κάθε γωνιά υπήρχε ένας επτάγωνος πύργος, με τις πέντε πλευρές στο εξωτερικό μέρος του τετράγωνου σχήματος – οι τέσσερις λοιπόν από τις οκτώ πλευρές του μεγάλου οκταγώνου σχημάτιζαν τέσσερα μικρότερα επτάγωνα, που απ' έξω φαίνονταν σαν πεντάγωνα. Δεν υπάρχει κανείς να μην κατανοεί τη θαυμαστή αρμονία τόσων ιερών αριθμών, που ο καθένας τους έχει ένα λεπτό υπερφυσικό νόημα. Οκτώ, ο αριθμός της τελείωσης κάθε τετραγώνου, τέσσερα, ο αριθμός των Ευαγγελίων, πέντε, ο αριθμός των κύκλων του κόσμου, επτά, ο αριθμός των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος. Στον όγκο και στη μορφή, το Οικοδόμημα έμοιαζε, όπως είδα αργότερα, στον